

VINARÁČEK

INFORMAČNÍ ZPRÁVODAJ OBCE VINARY

Vydání 1/2017, jaro 2017

Obec Vinary, Vinary 67, 538 63 Chroustovice

469 674 261

www.obecvinary.cz

obec.vinary@tiscali.cz

Milí čtenáři,

zdravím Vás z tohoto místa poprvé v letošním roce. Dlouhá zima je za námi a sluníčko už nám ukázalo svoji sílu. V těchto dnech nám pro změnu počasí předvádí typický apríl.

Máme tu Velikonoce a s nimi také naše tradiční vodění Jidáše. Jak jistě víte, tento zvyk byl roku 2012 zapsán na Seznam tradiční lidové kultury Pardubického kraje. V současné době probíhá redokumentace tohoto zvyku, jak se můžete dočíst v článku paní Soni Krátké z Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě.

Ještě před Velikonocemi jsme stihli uklidit okolí naší obce v rámci akce Uklidme svět, uklidme Česko! Této akce jsme se zúčastnili již třetím rokem. V prvním roce se nám společnými silami podařilo uklidit letitou skládku v lese pod silnicí na Sedlec. V loňském roce jsme prošli okolí potoka a příkopy podél silnic. Mohlo by se tedy zdát, že letos už nebylo co uklízet. Bohužel... Je to nepochopitelné, ale stále mezi námi žijí lidé, kteří nevědí, že odpadky nepatří do přírody.

Odpadům se v tomto čísle věnujeme také v dalším článku, který přináší rady, kam vytrídít ty druhy odpadů, u kterých se často chybí, a informace o vývoji odevzdaného množství odpadů naší obcí v předchozích sedmi letech. Také tu najdete informaci o nové možnosti třídění, a to použitého kuchyňského oleje.

Dále se mimo jiného dozvíte informace o plánovaném setkání Vinaráků, o tom, jak vybavit a bezpečně používat automobil, můžete si přečíst zajímavý článek o zlomeninách. Nechybí ani články z činnosti SDH Vinary a spousta dalších.

Přeji Vám příjemné počtení a krásné Velikonoční svátky.

Pavla Šrůtová, starostka

Uklidme svět, uklidme Česko 2017!

Již potřetí se naše obec zapojila do úklidové akce Uklidme svět, uklidme Česko. Tentokrát se sešlo 25 dobrovolníků – 12 dětí a 13 dospělých v sobotu 8. dubna v 15 hod., a vydali se nejprve směrem na Sedlec, poté ještě uklidili příkop směrem na Mravín. Vedle klasických odpadků jako jsou skleněné a PET lahve, igelity, boty, plechovky a pneumatiky, jsme i letos našli kuriózní úlovek – skládací postel. Po úklidu bylo v pergole připraveno občerstvení.

Děkujeme všem, komu není lhostejné, v jakém prostředí žijeme, a zúčastnil se letošního úklidu. Z úklidu jsme odcházeli s příjemným pocitem, že se nám opět podařilo udělat něco prospěšného pro naši přírodu.

O čem jednalo zastupitelstvo 26.2.2017

Usnesení č. 01/01/2017

ZO Vinary schvaluje podání žádosti o poskytnutí dotace z rozpočtu Pard. kraje pro JSDHO na r. 2017.

Usnesení č. 02/01/2017

ZO Vinary schvaluje rozpočet v obecních lesích na r. 2017 ve výši -22 tis. Kč.

Usnesení č. 03/01/2017

ZO Vinary schvaluje cenovou nabídku firmy TR engineering s.r.o. na vypracování projektové dokumentace na opravu a výstavbu chodníku a pověřuje starostku podpisem smlouvy o dílo.

Usnesení č. 04/01/2017

ZO Vinary schvaluje plán akcí na r. 2017.

Usnesení č. 05/01/2017

ZO Vinary schvaluje Plán preventivně výchovné činnosti v oblasti požární ochrany obce Vinary na r. 2017.

Usnesení č. 06/01/2017

ZO Vinary schvaluje zvýšení odměny na DPP za práci s křovinořezem od 1. 3. 2017 na 80 Kč/hod.

Usnesení č. 07/01/2017

ZO Vinary schvaluje provedení výměny podlahy a umístění vafek v místnosti na pingpong.

Dále zastupitelstvo obce Vinary bere na vědomí:

- a) zprávu o kontrole plnění usnesení z min. zasedání
- b) zprávu o hospodaření v obecních lesích v r. 2016
- c) zprávu o provedeném rozpočtovém opatření
- d) informace starostky o dění v obci
- e) diskusní příspěvky

Tříkrálová sbírka

V sobotu 7. ledna proběhla za velmi mrazivého počasí tradiční Tříkrálová sbírka. Vinarské děti za pomoci dvou „přespolních“ utvořily tři skupinky. Jedna koledovala ve Vinarech (Klárka Fuksová, Kristýnka Horáčková a Radek Trunec) a vybrala celkem 3 201 Kč. Ve Stradouni chodily dvě skupinky dětí (Adélka Šrůtová, Ondra Šafránek, Matěj Šrůt a Lenka Fuksová, Aneta Říhová, Denisa Mojžíšová), které celkem vykoledovaly 5 024 Kč. Děkujeme všem dětem i jejich dospělým doprovodům, zvláště Radce Peterkové za organizaci sbírky nejen ve Vinarech ale i ve Stradouni.

Rozbory vody

Během května budeme nechávat provádět rozbory vody ze studny na křižovatce a u obecního úřadu, kterou je zásoben také kulturní dům a hospoda. K odběrům se mohou připojit i domácnosti a nechat si udělat zkrácený rozbor vody za zhruba 1 200 Kč. Pokud máte o rozbor vody z Vaší studny zájem, přijďte se prosím nahlásit na OÚ do 25. dubna.

Kam na výlet

V pátek 14. dubna zahájí muzeum v přírodě na Veselém Kopci jubilejní 45. návštěvnickou sezonu. Pro tento slavnostní okamžik je připraven program s názvem **Velikonoce na Veselém Kopci**. Od Velkého pátku 14. 4. do Pondělí velikonočního 17. 4. budete mít možnost prohlédnout si interiéry roubenek dopl-něné o ukázky velikonoč-ního pečiva, zdobených vajíček a dalších tradičních předmětů. Více informací na www.vesely-kopec.eu.

Sraz Vinaráků

17. června proběhne v naší obci již 7. setkání Vinaráků z Vinar u Vysokého Mýta, Nového Bydžova a z Přerova. Tato setkání jsou organizována již od roku 2004 - první setkání se uskutečnilo u nás 10. dubna, zatím poslední setkání se konalo 28. června 2014 ve Vinarech u Nového Bydžova.

Prosíme všechny občany, kteří jsou ochotní nám pomoci s přípravou a organizací setkání, aby se přišli domluvit na obecní úřad.

Program 7. setkání Vinaráků:

- 10.00 příjezd, přivítání, občerstvení
- 10.45 vystoupení mladých hasičů
- 11.30 odjezd na Vraclav, komentovaná prohlídka historických památek
- 13.30 oběd
- 15.00 program na hřišti
- 18.00 taneční zábava

Časy jsou pouze orientační a budou ještě upraveny.

Vodění Jidáše

Vážení čtenáři,

v mnoha obcích kolem Vysokého Mýta, Luže a Chroustovic se dodnes zachoval krásný velikonoční zvyk. Od Zeleného čtvrtka – kdy zvony podle tradice utichnou a odletí do Říma – se brzy ráno, v poledne a večer rozléhá vsí rytmické klapání. Chlapci z vesnice s klapači (dřevěný nástroj k vyluzování klapavého nebo vrčivého zvuku – to podle konstrukce) prochází kolem domů ve spořádaném dvojstupu. Naposledy projdou celou vesnicí ještě na Bílou sobotu ráno. Pak se ale musí, většinou za pomoci dospělých, připravit na zakončení této obchůzky. Jeden z nich (často ten nejstarší) je vpraven do těžké a nepohodlné masky, která má představovat proradného Jidáše. Nohy, ruce a hrudník mu omotají provazy ze slámy nebo sena, do ruky dostane prut a na hlavu dlouhou špičatou čepici – ta zakrývá obličej a pokud ne, tak je obličej začerněn. V čele průvodu pak pomocníci jidáše vedou za doprovodu hrkáčů a nosičů koledy celou vsí. U každého domu se zastaví, recitují text koledy a vše doprovází ohlušující zvuk hrkáčů a klapáčů. Koleda se skládá nejčastěji z vajíček a sladkostí. Podle tradice by měl průvod skončit obchůzku do dvanácté polední hodiny. Masku je po sejmutí spálena (symbolika očisty lokality pomocí ohně) nebo uchována pro příští rok.

Takto popsaný zvyk byl v roce 2012 pro svoji mimořádnost navržen a posléze zapsán na prestižní Seznam tradiční lidové kultury Pardubického kraje. V letošním roce probíhá v základních a mateřských

školách výukový program, jehož cílem je zjistit, jak tento zvyk vnímají děti – hlavní aktéři a realizátoři statku. Zároveň také probíhá redokumentace – ověřování, zda stále zvyk v obcích probíhá a jaká je jeho aktuální podoba.

Obracím na touto cestou také na pamětníky – hledám staré fotografie dokumentující zvyk obchůzek s klapáním jidášem. Kopie snímků budou následně uloženy v NPÚ ÚPS na Sychrově, Soubor lidových staveb Vysočina v Hlinsku. Tato organizace také zaštiťuje celý výzkum.

Případné zájemce o spolupráci moc prosím, aby mě kontaktovali na níže uvedenou adresu: sona.bezdickova@seznam.cz

Bc. Soňa Krátká
Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě
Řešitel projektu

Společenská kronika

Vítání občánků

V neděli 26. března jsme v obřadní místnosti přivítali dva naše nejmladší občánky – Elišku Němečkovou a Alenku Šrůtovou. Děti si pro své malé kamarádky nacvičily pod vedením paní Truncové hezké vystoupení s básničkami a písničkami. Miminka dostala hezké dárky, maminky kytičku, gratulaci a pamětní list.

Ještě jednou přejeme novým občánkům krásné dětství a hodně štěstí do života.

Děkujeme členkám Sboru pro občanské záležitosti za přípravu obřadu a dětem za jejich vystoupení.

Významné životní jubileum oslaví:

v dubnu: Helena Bezdíčková – 89 let

v květnu: Libuše Horáčková – 85 let

v červnu: Ing. Bedřich Svoboda – 86 let

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, spoustu štěstí, spokojenosti a životního elánu.

Třídění odpadů

Děkujeme všem občanům, kteří třídí odpad a šetří tím nejen finanční prostředky, ale následně také životní prostředí. Stále však máme v třídění odpadu rezervy.

I přes časté připomínání se setkáváme s chybným roztríděním odpadů, proto Vám přinášíme následující seznam „problematických“ odpadů, u kterých by nemuselo být hned na první pohled zřejmé, kam s nimi.

Blistr (platíčko) od léků – do směsného odpadu, ne do kovů ani plastů – materiály nelze od sebe oddělit.

Sáčky od chipsů, sladkostí – plast

Kelímek od Pribináčku apod. – směsný odpad – jedná se o povoskovaný papír, který do papíru nepatří.

Vanička od masa – opláchnutá do plastů, ale znečištěná do směsného odpadu, stejně tak jako vnitřní podložka, na které leží maso.

Houbička na mytí – směsný odpad

Tuba od zubní pasty – směsný odpad. Tuby mohou obsahovat hliníkovou vrstvu, navíc v nich většinou zůstávají zbytky pasty.

Nádobka od tekutého mýdla – do plastů, nejedná se o nebezpečný odpad, případné kovové pružinky dalšímu zpracování nevadí.

Gumové rukavice – směsný odpad

Plato od vajec, ruličky od toaletního papíru, utěrek apod. – směsný odpad. Jde o recyklovaný papír, který už nejde dále využít.

Lahev od oleje – plastová vymytá do plastu, nevymytá do směsného odpadu (olej je jeden z nejhorších znečišťovatelů tříděného odpadu). U oleje ve skle platí ohledně čistoty stejná pravidla, pokud je lahev vymytá, patří do skla, plastový vršek se nemusí oddělovat.

Keramika, porcelán – do směsného odpadu

Knihy – brožované do papíru, vázané do směsného odpadu, ale nejlépe do antikvariátu

Obálka s bublinkovou fólií – papírová část obálky do papíru, bublinková fólie do plastu. Nelze-li obálku jednoduše oddělit, tak směsný odpad. Papírová obálka s malým fóliovým okénkem patří do papíru i s fólií.

Kalendář s kovovou (plastovou) spirálou – do papíru, drobné kovové či plastové části recyklaci nevadí.

Žárovky – směsný odpad

Zářivky, výbojky, světelné zdroje s LED diodami –
zpětný odběr

Celofán – směsný odpad

Pohlednice – směsný odpad. Staré pohlednice bez
lesklé fotografie možno do papíru.

Zrcadlo – směsný odpad, větší kusy do
velkoobjemového.

Účtenky z termopapíru – směsný odpad.
Termopapír obsahuje plnidla, která brání
rozvláknování. Z tohoto důvodu ho nelze recyklovat.

Zdroj: www.jaktridit.cz
www.tridime.info
www.ekokom.cz

Jak jsme na tom byli v naší obci s množstvím odpadu (v tunách) členěného podle druhu v předchozích sedmi letech ukazuje následující tabulka:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Plasty	1,387	0,959	0,961	1,098	0,780	0,751	0,714
Sklo	1,566	1,193	1,105	1,121	1,043	1,120	1,079
Papír	0,370	0,590	x	x	x	x	0,250
Kovy	3,042	0,087	x	x	x	x	0,360
Směs	32,290	32,528	33,440	33,140	44,470	43,140	34,760
Nebezpečný	0,140	0,200	0,100	0,320	0,200	0,120	0,060
Objemný	3,100	5,480	2,820	2,540	1,700	4,480	3,440

Třídění použitého kuchyňského oleje

Použitý kuchyňský olej je surovina a nepatří do odpadu. Navázali jsme spoluprací s firmou abzHouse s.r.o., která nám bezplatně poskytla popelnici na použitý olej a bude zajišťovat její vyvážení. Žlutá popelnice bude umístěna u kontejnerů za hasičárnou.

Použitý kuchyňský olej odkládejte do popelnice v
pevně uzavřených PET lahvích (**NEVYLÉVAT!**).
Předejdete tak vylití oleje do nádoby a neohodnocení
suroviny. Pokud není lahev plná, vytlačte z ní vzduch,
který by v popelnici zbytečně zabíral místo.

**!!!Do popelnice nepatří technické oleje, maziva a
kapaliny!!!**

Použité potravinářské oleje se používají pro výrobu
biologicky odbouratelných maziv a dalších produktů.

Preventivně výchovná činnost na úseku požární ochrany

Jak vybavit a bezpečně používat automobil?

Co by nemělo ve Vašem vozidle chybět:

- lékárnička s příslušným obsahem,
- výstražný trojúhelník,
- náhradní kolo (výjimky u některých nových typů vozů),
- náhradní el. pojistky,
- sada náhradních žárovek,
- příruční zvedák,
- klíč na matice kol,
- reflexní vesta.

Mějte ve Vašem vozidle také **formulář o záznamu
dopravní nehody** (vzor ke stažení na www.mdcr.cz).

Přesné znění toho, co byste měli mít ve Vašem
vozidle vč. výjimek, naleznete v posledním znění
**vyhlášky č. 341/2002 Sb., o schvalování technické
způsobilosti a o technických podmínkách provozu
vozidel na pozemních komunikacích.**

I když není součástí povinné výbavy **hasicí
přístroj** (práškový nebo halotronový), či **hasicí sprej**,

doporučujeme jím Vaše vozidlo taktéž vybavit. Hasicí spreje se vyznačují snadnou manipulací, výhodnou cenou a spolehlivostí. Další výhodou je to, že jím můžete hasit v jakékoliv poloze (i dnem vzhůru). Hasicí sprej zůstává funkční i po několikanásobném použití. Jeho nevýhodou však je to, že při nižších teplotách dochází k jeho zamrznutí a také to, že při rozsáhlejším požáru v žádném případě nestačí k úplnému uhašení.

Hasicí přístroj umístěte tak, aby neohrozil bezpečnost přepravovaných osob (např. upevněný v zavazadlovém prostoru), hasicí sprej nejlépe v dosahu řidiče (např. přihrádka před spolujezdcem apod.). Dbejte na to, abyste měli k těmto prostředkům snadný přístup!

Hasicí přístroj ve vozidle je důležitý nejen pro záchranu Vašeho hořícího vozu, ale hlavně pro pomoc ostatním účastníkům silničního provozu. Čím více hasicích přístrojů se sejde u požáru, tím účinnější bude zásah.

Jak předejít požáru Vašeho vozidla

- udržujte Vaše vozidlo v dobrém technickém stavu (pravidelná kontrola, důkladná údržba),
- větší opravy (zvl. týkající se palivového systému) ponechávejte autorizovaným servisům a opravám,
- buďte obezřetní při manipulaci s otevřeným ohněm uvnitř vozidla a při přepravě hořlavých látek, nikdy nemanipulujte s ohněm v blízkosti otevřené nádrže a motorového prostoru vozidla,
- v zimních měsících, kdy jsou teploty pod nulou, nepoužívejte k rozmrazování vozidla otevřený oheň,
- v letních měsících, kdy jsou naopak teploty vysoké, nenechávejte ve vozidle (zejména na palubní desce) zapalovač, spreje a jiné tlakové nádoby (může dojít ke vznícení nebo výbuchu),
- mějte Vaše vozidlo vybavené hasicím přístrojem nebo hasicím sprejem (u začínajícího požáru je to jediný způsob, jak zabránit velkým škodám na autě).

Co dělat v případě požáru vozidla

- hořící vozidlo ihned odstavte na bezpečném místě,
- zajistěte, aby se všechny osoby dostaly včas do bezpečné vzdálenosti, je-li třeba, pomozte jim,
- přivolejte hasiče (linka 150) a po jejich příjezdu informujte velitele o dalších rizicích (přeprava nebezpečných látek, pohon na LPG, atd.),

- před hašením požáru svépomocí zvažte své schopnosti a zkušenosti.

Při hašení požáru dodržujte několik zásad:

- k hořícímu vozu přistupujte ze směru po větru,
- dodržujte bezpečnou vzdálenost, chraňte se před žářem,
- dbejte na to, aby se k požáru dostalo co nejméně kyslíku (neotvírejte kapotu motoru a více než jedny dveře auta),
- na samotné hašení buďte připraveni, po aktivaci hasicího přístroje se jeho obsah vyprázdní během několika desítek sekund,
- požár motoru haste ze spodu od podvozku, nedotýkejte se horké kapoty (nezvedejte ji).

Hasiči jedoucí k zásahu

- Vozidla s právem přednostní jízdy (hasiči, policie, záchranná služba a další vozidla, která vyjmenovává silniční zákon) užívají při plnění svých úkolů zvláštního **výstražného světla modré barvy**, případně doplněného o zvláštní **zvukové výstražné znamení**. Vůči těmto vozidlům je třeba přizpůsobit Vaši jízdu na silnicích. Pokud spatříte na silnici tato vozidla se zapnutým výstražným světlem, dodržujte několik základních pravidel. Zejména:
- musíte umožnit vozidlům s právem přednostní jízdy a vozidlům jimi doprovázenými bezpečný a plynulý průjezd, a jestliže je to nutné, i zastavit, a to na takovém místě, abyste jim nepřekáželi,
- při vytvoření kolony na dálnici a silnici pro motorová vozidla jste povinni před zastavením uvolnit jeden průjezdný jízdní pruh, široký min. 3 m, a to takto:
  - na silnici o 2 jízdních pruzech se vytvoří průjezdný jízdní pruh uprostřed,
  - na silnici o 3 jízdních pruzech se vytvoří průjezdný jízdní pruh mezi pravým a středním pruhem;

Pokud jedete v krajních pruzích, můžete vjet na krajnici, příp. střední dělicí pás.

Co nesmíte:

- vjíždět do takto uvolněného pruhu a používat jej k jízdě (to neplatí pro vozidla vlastníka pozemní komunikace a vozidla technické pomoci),
- zařazovat se do skupiny tvořené vozidly s právem přednostní jízdy a vozidly jimi doprovázenými.

Co byste měli ještě vědět

Hasiči mají v mnoha případech velký problém dostat se k zásahu (zejm. u požárů bytů na sídlištích). Brání jim v tom špatně zaparkovaná vozidla, která znemožňují jejich volný průjezd. Přitom ale:

- **při stání** musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně **3 m** pro každý směr jízdy,
- **při zastavení** musí zůstat volný alespoň jeden jízdní pruh široký nejméně **3 m** pro oba směry jízdy,
- nesmíte parkovat na místech určených jako nástupní plocha pro jednotky požární ochrany,
- při parkování dbejte na to, abyste neznemožnili použití požárních hydrantů (pozor, existují i požární hydranty podzemní!).

Myslete na to, že se můžete i Vy ocitnout v situaci, kdy budete potřebovat pomoc hasičů!

Jak bezpečně používat motorové vozidlo

Podle statistik je nejčastějším důvodem, kdy hasiči vyjíždějí k zásahu, dopravní nehoda. Proto uvádíme také několik obecných zásad bezpečného používání motorového vozidla:

- mějte vozidlo vždy v bezvadném technickém stavu,
- vždy vybavte Vaše vozidlo tak, aby to odpovídalo danému ročnímu období nebo aktuálnímu počasí, cíli a účelu Vaší cesty (zvl. zimní výbava),
- pečlivě upevněte a zajistěte převážený náklad,
- nikdy nesedejte za volant pod vlivem návykových látek, léků, které mohou ovlivnit Vaši pozornost, při únavě a jiných tělesných indispozicích,
- při jízdě buďte předvídativí (počítejte i s chybami dalších účastníků provozu a nečekanými překážkami na vozovce),
- chovejte se čitelně a dávejte včas najevo své úmysly (odbočení, brzdění, apod.),
- svou jízdu vždy přizpůsobte stavu a povaze vozovky,
- při dlouhých jízdách pravidelně odpočívejte,
- při jízdě vždy používejte bezpečnostní pásy a schválené zadržné systémy pro převážené děti a zvířata.

zdroj: www.firebrno.cz, upraveno

Základy první pomoci: fraktury, zlomeniny

Tělo má vlastní vnitřní oporu z kostí, která se nazývá kostra. Kostí obklopují a chrání všechny životně důležité orgány těla a slouží jako páky, kterými vzájemně pohybují svaly.

Normálně jsou kosti pevné, ale mohou se zlomit nebo prasknout při silném nárazu, ohnutí či zkroucení.

Příznaky:

- silná bolest v místě zranění – narůstá při každém pokusu o pohyb,
- zraněný mohl vnímat či slyšet prasknutí kosti a mohl vnímat tření konců zlomených kostí,
- může se objevit otok a později krevní podlitina,
- postižená končetina nebo jiná část těla mohou mít ve srovnání s druhou končetinou či stranou deformovaný tvar,
- příznaky šoku.

První pomoc při zlomenině dolní končetiny

1. Nehýbejte zbytečně se zraněným.
2. Podržte končetinu jednou rukou nad a druhou pod zlomeninou a obložte ji srolovanými kabáty, dekami nebo polštáři, a případně znehybňte končetinu přiložením improvizované dlahy.
3. Není-li k dispozici vhodná dlahy, svažte nohy, kolena a kotníky vhodným obvazem k sobě.

První pomoc při zlomenině horní končetiny

1. Šetrně ohněte paži zraněného v lokti a položte ji přes hrudník.
2. Vložte měkkou vycpávku mezi paži a trup v místě zranění a znehybňte paži v závěsu.
3. Pro lepší znehybnění uvažte ještě široký obvaz kolem paže a trupu – vyhněte se zraněnému místu.
4. Když nelze paži ohnout, pomozte zraněnému položit se s připaženou rukou nebo s paží položenou tak, jak je to pro něj nejpohodlnější.

Pokud není bezprostředně nutný transport vlastními prostředky, je lépe s končetinou nemanipulovat a nezpůsobovat zraněnému zbytečně bolest. Protože blízko kosti bývají uloženy důležité cévy a orgány, je nutné dávat velký pozor, aby se zabránilo poškození těchto cév a orgánů ostrými úlomky kostí.

První pomoc:

1. **Pohmoždění svalu** – přikládáme studené obklady, nevyžaduje lékařské ošetření.
2. **Podvrtnutí kloubů** – vyzujeme, chladíme, fixujeme elastickým obinadlem.

3. **Vymknutí kloubu** – nenapravovat, fixovat v poloze vzniklé úrazem, předat záchranné službě!
4. **Zavřená zlomenina** – fixovat provizorní dlahou.
5. **Otevřená zlomenina** – sterilně krýt ránu, potom fixovat.
6. **Přikládání dlahy:** znehybněn musí být kloub nad i pod zlomeninou, tomu musí odpovídat délka dlahy. Při zlomeném bérce musí být znehybněno koleno i hlezenní kloub. Dlaha má být plochá a bez ostrých hran, nemá se přikládat přímo na kůži, přiložení nesmí být provázáno brněním. V případě potřeby lze dolní končetinu provizorně fixovat přivázáním k té zdravé.
7. Zlomenina by se vždy měla zafixovat, protože transport nezafixované zlomeniny dolní končetiny je poukazem na tukovou embolii.
8. Zabránit šoku – krevní ztráty při zlomeninách mohou ohrozit život; zraněného udržujeme v teple.
9. Snížit bolest – studené obklady, analgetika, hluboké dýchání.
10. Omezit riziko infekce.

Radka Peterková

SDH Vinary

Hasičský ples

Také tento rok jsme první sobotu v únoru uspořádali tradiční hasičský ples. Pro plný sál hostů, letos již podruhé, zahrálo k tanci i poslechu Duo Chotěboř, jež se u nás těší velké oblibě. Pro hosty bylo připraveno několik předtančení, jako první se nám předvedla skupina Bonito Vysoké Mýto, která si pro nás přichystala ukázkou standardních a latinských tanců. Po půlnoci pak následovalo očekávané překvapení, které si připravili někteří naši členové. Rozdělené letos do dvou tematických částí, zvířátka a aquabely. Pro návštěvníky byla připravena také bohatá tombola s přibližně sto cenami, kterým vévodila benzínová sekačka jako cena hlavní.

Závěrem bych chtěl všem, kteří se na našem plese nějak podíleli, zejména pak aktérům popůlnočního překvapení a samozřejmě i všem návštěvníkům poděkovat a doufám, že nám zachovají přízeň a opět nás na některé z našich akcí, kterých v roce pořádáme několik, navštíví.

Hned v tomto měsíci k tomu budete mít příležitost při tradičním pálení čarodějnic, které proběhne ve Vinarech na hřišti 30. dubna.

Vláša Hrubeš

Dětský karneval

První akcí roku, pořádanou SDH Vinary, byl dětský Karneval. Konal se 4. 2. od 14 hod. a již tradičně zvolené sobotní odpoledne se opět povedlo. Pro děti byla přichystána spousta soutěží, bohatá tombola a tipovací soutěž, která měla prověřit vědomosti dětí.

To vše, za zvuku hezké dětské hudby a při obrovské účasti dětí, znamenalo krásné odpoledne, zakončené novinovou válkou. Děti si z karnevalu odnesly mnoho zážitků a plno drobných dárečků.

Přál bych si, abychom se při dalších akcích pořádaných SDH, opět sešli v tak velkém počtu a bavili se tak, jako na tomto karnevale.

Naše poděkování patří všem, kteří připravují akce pro děti ve Vinarech.

Jarda Trunec

Začátek roku 2017 a naši MH

V sobotu 18. 3. 2017 naši mladí hasiči v Tuněchodech skládali odznaky odborností. Bylo jich celkem 11 a všichni úspěšně zkoušky složili, všem jim gratulujeme.

Cvičitel: Monika Truncová, Lucie Lupoměská, Aneta Říhová

Preventista: Patrik Buben, Radek Trunec, Michal Říha
Strojník junior: Klárka Fuksová, Adélka Šrůtová, Matýsek Šrůt, Sebastiánek Lang, Kristýnka Horáčková

Radka Peterková

AKCE SDH V NADCHÁZEJÍCÍCH MĚSÍCÍCH

30. dubna od 16 hod. Pálení čarodějnic

3. června od 15 hod. Dětský den

Svoz komunálního odpadu z popelnic:

**5. a 19. dubna
3., 17. a 31. května
14. a 28. června**

Svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu:

**20. dubna v 16 hod.
před hospodou**

Svoz papíru a železa:

21. dubna od 16 hodin

Hasiči budou projíždět obcí a nakládat papír a železo.

Tradice pálení čarodějnic

Pálení čarodějnic (také Noc čarodějnic, Filipojakubská noc, Valpuržina noc nebo Beltaine) se odehrává v noci z 30. dubna na 1. května.

Jde o velmi starý a dodnes živý lidový zvyk a zvláštní jarní svátek, rozšířený o tomto datu zejména v Evropě. Tuto noc se lidé scházeli a scházejí u zapálených ohňů, z pozemků vyčištěných pro příští obdělávání pálí staré kletší, a slaví příchod jara. Na některých místech se také staví májka.

Noc z 30. dubna na 1. května byla pokládána za magickou. Svátek se původně pravděpodobně slavil o úplňku, jenž byl nejbližší dnu, nacházejícímu se přesně mezi jarní rovnodenností a letním slunovratem. Lidé věřili, že tuto noc se čarodějnice na prokletém místě (například na popravišti) slétají na čarodějnický sabat. Tato noc byla jedním z největších pohanských svátků. Lidé také věřili například v otevírání různých jeskyní a podzemních slují, ve kterých jsou ukryty poklady. Aby se hledač pokladu dokázal ubránit před zlými silami, musel mít při sobě květ z kapradí, svěcenou křidu a řadu dalších předmětů. Hlavním smyslem tohoto starého lidového zvyku ale byla pravděpodobně oslava plodnosti.

Čarodějnice se před sabatem natíraly kouzelnými mastmi, s jejichž pomocí pak mohly na košťatech létat. Taková košťata prý bývala zhotovena z jasanového dřeva, vrbových a březových proutků. Při reji byla volena královna sabatu, která potom vládla hostině a tanci – čarodějnickému kolu, které se tančilo pozpátku. Jídla vypadala sice lákavě, ale byla bez chuti a nezahнала hlad. Nesměl chybět ani kotel plný žab a hadů stejně jako nádoby s jedy. Čarodějnice se tu, jak lidé kdysi věřili, s oblibou proměňovaly ve vlky, psy, kozy i mouchy, a vyprávěly si, co všechno zlého se jim od posledního setkání podařilo lidem natropit.

Na ochranu před čarodějnicemi se na vyvýšených místech zapalovaly ohně. Mladíci zapalovali smolná košťata a vyhazovali je do výšky, prý proto, aby viděli čarodějnice létající na košťatech v povětří. Jinde se říkalo, že je tak možno čarodějnice srazit k zemi.

Čarodějnice však nebyly jen zlé, těch, které znaly tajemství bylin, uměly zahánět nemoci a napravovat zlomeniny, si lidé vážili. V některých jazycích dokonce slovo čarodějnice znamenalo „moudrá žena“. Bylinkářky – vědky se vyznaly v tajích přírody. Věděly mnoho o působení rostlin, hub, kamenů, kovů, drahokamů, ale i barev a vůní. Jejich poznatky, někdy zdánlivě nesmyslné a bláznivé, přispěly mnohdy k užitečným vědeckým objevům. A tak stará „přírodní magie“ ovlivnila lékařství, chemii, biologii a fyziku. Kromě bab bylinkářek působili jako léčitelé i kováři a jejich manželky. Když kovářovy kleště vytáhly bolavý zub, hned přispěchala kovářka s hojivým obkladem. Ani tyto hodné „čarodějnice“ to ale neměly lehké. Většina z nich se ve středověku stala obětí „honu na čarodějnice“. Desetitisíce, možná statisíce (některé zdroje uvádějí dokonce miliony) nevinných žen byly odsouzeny a upáleny na hranicích po celé Evropě, ale i v Americe.

Popel z těchto ohňů měl mít zvláštní moc pro zvýšení úrody. Někdy se rozhrnutým popelem vodil dobytek k zajištění plodnosti, jindy se přes oheň skákalo kvůli zajištění mládí a plodnosti.

Tento svátek se v různých podobách slaví v mnoha jiných evropských zemích (Velká Británie, Švédsko, Dánsko, Finsko, Polsko, Rusko, Rumunsko, Německo, Litva). Různé země označují tento svátek různými jmény.

Zdroj: www.ceske-tradice.cz
cs.wikipedia.org

